

Sairaanhoidajat

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo,
PL 33, 00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@stm.fi

Viite STM099:00/2017

Asia Suomen Sairaanhoidajaliitto ry:n lausunto luonnoksista rajatun lääkkeenmääräämisen säädösmuutosehdotuksiksi

Sairaanhoidajaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua rajatun lääkkeenmääräämisen säädösehdotuksista. Muutosehdotus koskee terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 b§, sosiaali- ja terveysministeriön asetusta lääkkeenmääräämisestä (1088/2010) ja valtioneuvoston asetusta lääkkeenmääräämisen edellyttämästä koulutuksesta (1089/2010).

Pidämme säädösmuutosehdotuksia kokonaisuutena kannatettavina. Kannatamme sairaanhoidajan rajatun lääkkeenmääräämisen käyttöönottoa kunnan tai kuntayhtymän järjestämisvastuulle kuuluvissa muissa perusterveydenhuollon avohoidon palveluissa, kuten kotisairaanhoidossa ja erikoissairaanhoidon avopalveluissa sekä sopimuksen mukaan hankittavissa palveluissa. Mielestämme sairaanhoidajan rajatun lääkkeenmääräämisoikeuden laajentaminen koskemaan myös yksityisiä palveluntarjoajia, on valinnanvapauslainsäädännön toteutuessa erittäin tärkeää. Mikäli eduskunta hyväksyy maakunta- ja sote-lait, jossa järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä maakunnille, edellyttää se muutosta myös rajattua lääkkeenmääräämistä koskevaan lainsäädäntöön.

Mielestämme sairaanhoidajan rajatun lääkkeenmääräämisen laajentaminen ehdotetulla tavalla nopeuttaa potilaiden hoitoon pääsyä ja hoidon aloittamista ja parantaa palvelujen laatua. Näemme, että sairaanhoidajien rajatun lääkkeenmääräämisoikeuden laajentaminen vapauttaa lääkäreiden työaikaa vaativampaa hoitoa edellyttävien potilaiden hoitoon.

Kaikkiaan sairaanhoidajan rajattu lääkkeenmääräämisoikeus sopii hyvin suomalaiseen terveydenhuoltojärjestelmään, jossa perusterveydenhuollossa sairaanhoidaja on usein ensimmäinen ja jopa ainut hoitokontakti (THL:n tilastojen mukaan vuonna 2017 sairaanhoidajan ja terveydenhoitajan avosairaanhoidon vastaanottokäyntejä 4,9 miljoonaa, lääkäreiden 5,1 miljoonaa). Jos esityksen mukaisesti oikeus laajenee nyt jatkossa esimerkiksi erikoissairaanhoidon poliklinikoille, myös siellä jo nyt itsenäisiä eri erikoisalojen vastaanottoja pitävät sairaanhoidajat voivat hoitaa potilaitaan entistä laajalaisemmin. Tämä sujuvoittaa potilaan hoitoa ja purkaa turhaa päällekkäistä työn tekemistä.

Asetus lääkkeenmääräämisestä

Kannatamme ehdotusta sairaanhoitajan rajatun lääkkeenmääräämisen piirissä olevan valikoiman laajentamisesta siten, että sairaanhoitaja voisi määrätä lääkettä sen kaupanimellä. Mielestämme tämä muutos helpottaa käytännön toimintaa, koska yhdistelmävalmisteita ei voi määrätä geneerisellä nimellä. Muutos mahdollistaa, että potilas saa juuri tarvitsemansa lääkkeen.

Esityksen mukaan, sairaanhoitaja, terveydenhoitaja tai kätilö saisi määrätä lääkettä naisen äkillisen komplisoitumattoman virtsatietulehduksen hoitoon puhelinhaastattelun perusteella. Kannatamme tätä muutosesitystä.

Mielestämme puutiaisaivotulehdusrokotteen lisääminen sairaanhoitajan määräämiin rokotteisiin on kannatettava. Tämä parantaa potilaan saamaa palvelua ja varsinkin sesonkiaikaan keventää merkittävästi lääkärin työtä vastaanotoilla. Mielestämme sairaanhoitajalla tulisi olla mahdollisuus arvioida rokotustarve puhelimitse ja kirjoittaa rokotemääräys tämän arvioinnin perusteella. Tämä joustavoittaisi toimintaa, jolloin asiakkaan ei tarvitsisi käydä hakemassa rokotemääräystä ja tulla uudelleen vastaanotolle ottamaan rokote. Rokotuskäytännön kehittäminen potilaalle joustavammaksi ja helpommaksi saattaisi parantaa rokotekattavuutta. Jatkossa on tärkeä arvioida, mitä muita potilasryhmiä ja heidän lääkemääräyksiään on mahdollista toteuttaa puhelinpalvelun kautta.

Ehdotuksessa on esitetty uusia lääkkeitä, joita sairaanhoitaja voi potilaalle aloittaa tai jatkaa hoitosuunnitelman mukaisesti. Mielestämme kaikki esitetyt lääkkeet ovat kannatettavia. Tämän toteutuminen edellyttää, että lääkärit ovat laatineet potilaille hoitosuunnitelmat, jotka ovat ajan tasalla.

Mielestämme lääkkeenmääräämisasetukseen tulisi lisätä muun muassa Pneumokokki-rokote. Diabeteslääkkeistä insuliinit tyyppin 2 diabeteksen hoidossa tulisi olla jatkettavien lääkkeiden listalla. Mielestämme laajempi diabeteslääkkeiden valikoima joustavoittaisi asiakkaan saamaa palvelua ja siten tukisi hoitotasapainon ylläpitämistä.

Esityksen mukaan pitkäaikaissairaiden potilaiden reseptin uusiminen sairaanhoitajan toimesta edellyttää, että potilas tavataan vastaanotolla. Mielestämme tämä voi kaikkiaan parantaa pitkäaikaissairaiden hoidon seurantaan verrattuna nykytilaan. Vastaanotolla voidaan puuttua mahdollisesti muuttuneeseen terveydentilaan aikaisessa vaiheessa ja ohjata potilasta oman sairautensa kanssa elämisessä. Kaikkiaan väestön ikääntyessä ja pitkäaikaissairauksien lisääntyessä, uskomme sairaanhoitajan työn merkityksen korostuvan sote-palveluissamme.

Tässä ehdotuksessa sairaanhoitajien rajatun lääkkeenmääräämisen edellytyksenä on pääsääntöisesti, että potilas saapuu sairaanhoitajan vastaanotolle, poikkeuksena lääkkeenmäärääminen naisen äkillisen komplisoitumattoman virtsatietulehduksen hoitoon puhelinhaastattelun perusteella. Digitaalisen hoidon tarpeen arvioinnin yleistyessä, säännöksiä tulisi muuttaa, jotta sairaanhoitaja voi määrätä lääkettä myös digitaalisessa hoitopolussa olevalle.

Asetus lääkkeen määräämisen edellyttämästä koulutuksesta

Asetusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että sairaanhoitaja saisi lääkkeenmääräämiskoulutusta suorittaessaan korkeakoulun päätöksen mukaan lukea hyväkseen muun muassa kotimaisessa tai ulkomaalaisessa korkeakoulussa suorittamiaan opintoja. Mielestämme tämä joustavoittaa opintopolkuja ja poistaa päällekkäistä kouluttautumista. Pidämme tärkeänä, että hyväksi lukemisen kriteerit ovat läpinäkyvät ja valtakunnallisesti yhtenäiset. Kannatamme myös ehdotusta, jonka mukaan korkeakoulu merkitsee hyväksi luetut ja korvatut opinnot antamaansa todistukseen. Osaamisen varmistaminen yhteismitallisesti on kuitenkin tärkeää.

Mielestämme muutosehdotus kokonaisuutena on kannatettava, sillä se tukee tasa-arvoa ja kansainvälistä yhdenmukaisuutta sekä on yhdenmukainen ammattikorkeakoululaissa (932/2014) vaadittavaa työkokemus ylempään ammattikorkeakoulututkintoon.

Helsingissä 21.03.2018

Nina Hahtela

Teija Korhonen

Anna Suutarla

Puheenjohtaja

Kehittämispäällikkö

Kansainvälisten asioiden
päällikkö